

TIEDOTE LOPPUKARTOITUKSEEN OSALLISTUVALLE

”Turvallisuuden edistäminen opetusalla” (EduSafe)

Tutkimushankkeen tarkoitus ja sisältö

Tervetuloa Edusafe-hankkeeseen. Hanke 1) tuottaa tietoa opetusalan turvallisuuden hallinnan nykytilasta, 2) edistää turvallisuuden hallintaa ja johtamista alan työpaikoilla, sekä 3) tuottaa tutkimukseen perustuvia välineitä (malleja ja työkaluja), jotka tukevat turvallisuusajattelun kehittymistä sekä organisaatioiden turvallisuuskulttuurin parantamista opetusalan työpaikoilla. Tutkimushankkeeseen kuuluu aihetta koskeva alku- ja loppukysely, haastatteluja, työpajoja sekä oppilaitoksissa toteutettavat interventiot.

Hanke kestää tutkimussuunnitelman mukaisesti 1.6.2016–31.5.2018 ja sen toteuttavat Työterveyslaitos ja Turun yliopisto. Tutkimushanketta rahoittavat Työsuojelurahasto sekä omalla panoksellaan Työterveyslaitos ja Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos.

Hankkeeseen osallistuvia organisaatioita ovat Helsingin kaupungin opetusvirasto, kaksi koulua; Helsingin kaupungin varhaiskasvatusvirasto, koululaisten iltapäivätoimintaa tarjoava yksikkö; Helsingin kaupungin palvelukeskus; Riihimäen kaupungin opetustoimi sekä Turun yliopiston Rauman ja Turun normaalikoulut, Itä-Suomen yliopiston Savonlinnan normaalikoulu ja Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu.

Hanke koostuu vuosien 2016–2018 aikana kolmesta vaiheesta (aihe, ajankohta ja osallistujat):

Tutkimusosio 1: Lähtötilannekartoitus

- kysely (työturvallisuus ja turvallisuuden johtaminen, 8-10/2016, kaikki osallistujaorganisaatiot)
- haastattelut (turvallisuuskulttuuri ja -johtaminen, 9-12/2016, osallistuvien oppilaitoksen turvallisuustiimit)

Tutkimusosio 2: Interventiot

- A: Muutospaja-interventio (Turvallisuusriskien ennakoitua tukevat käytännöt, 4 työpajaa, 11/2016 -12/2017, Riihimäen kaupungin opetustoimen turvallisuusvastaavien ryhmä)
- B1: Vihreä risti (Tilannekuva koulun turvallisuuspoikkeamista, poikkeamatilanteissa toimiminen, 9/2016–12/2017, 4 normaalikoulua)
- B2: Stop väkivallalle (Väkivalta ja -uhkatilanteiden ilmoittaminen ja käsittely, 9/2016–12/2017, Riihimäen kaupunki)
- C: Hetipurku (Turvallisuuspoikkeamatilanteiden jälkihoito, 9/2016–9/2017, Helsingin kaupunki: opetusvirasto, 2 koulua, iltapäivätoimintaa järjestävä yksikkö, palvelukeskus)

Tutkimusosio 3: Loppukartoitus

- kysely, haastattelut (työturvallisuus ja turvallisuuden johtaminen, opettajien turvallisuusosaaminen, interventioiden toimivuus, mallien käyttö ja jatkoehdyntäminen, 1-4/2018, kaikki osallistujaorganisaatiot)

Loppukartoituksessa (**Tutkimusosiossa 3**) toteutetaan koko EduSafe-hankkeen seurantakysely ja haastattelut. Alkukyselyn ja -haastattelujen sisältöihin on lisätty osioita liittyen hankkeessa tehtyjen

interventioiden vaikuttavuuteen sekä esille tulleisiin keskeisiin teemoihin (turvallisuusyhteistyöhön henkilöstön kesken, muutosten hallintaan ja konkreettisiin vaaratilanteisiin).

Loppuhaastattelut

Tutkimusryhmän jäsenet vierailevat osallistuvissa organisaatioissa haastatellen oppilaitosten avainhenkilöt- ja turvallisuustiimit. Haastatteluilla selvitetään turvallisuuskulttuurin ja -johtamisen nykytilaa opetusalailla. Haastattelut sisältävät 12 teema-aluetta, joita ovat mm. turvallisuuden johtamisjärjestelmä ja turvallisuusperiaatteet, -vastuut, -ohjeistus, -kehittäminen, -tutkinta, -raportointi ja korjaavat toimenpiteet/oppiminen. Haastatteluja käytetään osana alku- ja loppukartoitusta. Haastattelut ääninauhoitetaan. Haastattelut toteutetaan yksilö- tai ryhmähaastatteluina. Ryhmähaastatteluissa pyydämme osallistujia huomioimaan haastattelun luottamuksellisuuden. Osallistujille kerrotaan mahdollisuudesta olla vastaamatta mihin tahansa kysymykseen.

Yksittäinen yksilö- tai ryhmähaastattelu kestää n. 90-120 minuuttia. Haastateltavia kustakin organisaatiosta on sen koosta ja organisaatorakenteesta riippuen 1-5 henkilöä. Yhteensä koko tutkimuksessa kerätään n. 25 haastattelua. Haastattelun sisältörunko toimitetaan haastateltaville etukäteen. Haastattelujen sisältö nauhoitetaan, puretaan ja käsitellään tietoturvaselästi sekä luottamuksellisuutta kunnioittaen. Haastattelut tehdään kasvotusten, mutta tarvittaessa voidaan käyttää Lync- tai puhelinyhteyttä.

Loppukysely

Alkukyselyyn osallistuneiden organisaatioiden henkilöstöä pyydetään vastaamaan kyselyyn, jossa arvioidaan uudelleen työturvallisuutta ja turvallisuuden johtamista sekä yllä kuvattuja hankkeessa esille tulleita teemoja. Kysely toteutetaan ensisijaisesti sähköisenä Questback Essentials-kyselynä; ellei tähän ole mahdollisuuksia, toimitamme kyselyn paperiversiona. Questbackiin tallentuvaan aineistoon on pääsy vain Työterveyslaitoksen tutkijaryhmän tutkimusinsinööri Henriikka Ratilaisella ja tutkija Maria Tiikkajalla.

Tutkimuksen toteutus ja luottamuksellisuus

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja voit syytä ilmoittamatta peruuttaa suostumuksesi tutkimukseen. Tällöin tietosi poistetaan aineistosta (mikäli se on teknisesti mahdollista), mutta siihen mennessä tapahtuneen käytön pohjalta tehtyjä analyysejä ei pystytä peruuttamaan. Suostumuksen peruutus ei vaikuta kohteluusi millään tavalla nyt tai vastaisuudessa. Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta erillisiä korvauksia henkilöille tai yrityksille.

Tutkimuksessa kerättävä, henkilötunnisteisessa muodossa oleva aineisto on ainoastaan hankkeen tutkijaryhmän (Työterveyslaitos ja Turun yliopisto) käytössä tämän tutkimuksen ajan, eikä sitä luovuteta muille. Tutkimuksen tuloksia esitellään sellaisessa muodossa, joka ei ole henkilötunnistettavaa ja joka ei vahingoita organisaatioiden liikesalaisuuksia tai tutkittavia henkilöitä. Tuloksia julkaistaan tieteellisissä ja muissa seminaareissa ja niistä raportoidaan muun muassa tieteellisissä aikakauslehdissä. Tutkimuksesta on laadittu henkilörekisteriseloste, joka on saatavilla Työterveyslaitoksen tutkimusryhmältä tutkimuksen ajan, samoin kuin tämä tutkimustiedote ja sähköisten kyselyjen tietoturvaseloste. Nämä dokumentit ovat saatavilla myös hankkeen internet-

sivuilta www.ttl.fi/edusafe. Tutkimukseen osallistuva voi tehdä henkilötietojen käsittelystä valituksen valvontaviranomaiselle.

Osallistumalla hankkeen eri tutkimusosioihin (kyselyt, haastattelut ja työpajat) ja allekirjoittamalla tietoon perustuvan suostumusasiakirjan annat suostumuksesi siihen, että voimme liittää vastauksesi hankkeen tutkimusaineistoon. Tutkimuksessa saatuja tietoja säilytetään tietoturvallisesti (esim. lukitut tilat ja kulunvalvonta).

Tutkimuksen hyödyt

Tämän tutkimuksen avulla saadaan tietoa ja kehitetään välineitä turvallisuuskulttuuriin vaikuttavien tekijöiden hallintaan. Hankkeessa tarjotaan osallistuville organisaatioille kokeiltavaksi turvallisuuden hallinnan työkaluja interventioiden kautta. Arvion interventioiden vaikuttavuudesta, käyttöarvosta ja jatkosovellettavuudesta tekevät organisaatiot itse.

Lisätietoa hankkeesta antaa EduSafe-tutkimuksen vastuullinen johtaja, projektipäällikkö Anna-Maria Teperi ([anna-maria.teperi\(at\)ttl.fi](mailto:anna-maria.teperi(at)ttl.fi), puh. 043 825 7454).

Tietosuojavastaavan yhteystiedot: Simo Virtanen, +358 30 474 2429, [simo.virtanen\(at\)ttl.fi](mailto:simo.virtanen(at)ttl.fi)
